

Naš Dom

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštino vred eno koroško za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h. dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Okoli po svetu.

Minoli teden se je vršil na Dunaju vseavstrijski katoliški shod, katerega so se udeležili vsi narodi Avstrije. Tudi mi Slovenci smo bili zastopani. Shod so počastili s svojo navzočnostjo vsi avstrijski kardinali, nadškofi in škofi, ministra Gessman in Ebenhoch, dunajski župan dr. Lueger, mnogo državnih poslancev, ter veliko število visokega plemstva.

Posebno se je na tem shodu razpravljalo kmečko, združniško, delavsko vprašanje in mladinska organizacija.

O naši mladinski organizaciji je poročal podpredsednik S. K. S. Z. za Štajersko dr. Huhnjec. Slavil je krepko razvito mladeniško organizacijo na Slovenskem. Sklenilo se je ustanoviti državno zvezo mladeničev, mladeniško posredovalno pisarno in mladeniški list.

Krasno je govoril na shodu za mladinsko organizacijo kranjski poslanec dr. Krek. Mladinska organizacija da vsakega gibanju ognja, duha požrtvovalnost in poguma.

Župan dunajski dr. Lueger je zahteval, da se goji na vseučiliščih bolj krščanski duh. Zoper to zahtevo so se vzdignili sedaj vsi protikatoliški listi najsibodo liberalni, judovski ali socijaldemokratski.

Sv. oče so poslali na shod daljše lastnoročno pismo. — Shod je izvrstno uspel ter strnil avstrijske katoličane v krepko armado, ki se bo uspešno borila proti nasprotnikom katoliške vere.

Minoli teden smo zopet dobili novega ministra. Dosedanji poljski minister rojak grof Dzeduzicki je odstopil, na njegovo mesto je imenovan dosedanji načelnik poljskega kluba David vitez Abrahamovič.

V državnem zboru je bila minoli teden na dnevnem redu zahteva socijaldemokratov, da se odprejo meje za tujo živino, ker je v Avstriji meso predrago. Kmečki poslanci so krepko zagovarjali kmečko stališče. Med drugimi je govoril tudi v imenu Slovenskega kluba poslanec Demšar Kmet ni kriv draginje, ampak mednarodna oderuška svojat, ki je največji sovražnik kmečkega in delavskega stanu, ker dela velikanske dobičke na stroške obeh stanov. Neki socijaldemokratski poslanec je imenoval kmete „oderuhe.“

Na Nemškem nameravajo nadaljevati divjo gonjo proti Poljakom. V nemškem državnem zboru bo vlada predlagala 40 milijonov mark za nakupovanje poljskih kmetij in naseljevanje nemških kmetov.

Nasprotniki vere na francoskem so se strašno spekli. Prej so kričali, kako bogata je katoliška cerkev. — Začeli so preganjati duhovnike in redovnike ter obljubljali, da bo zaplenjeno cerkveno premoženje znašalo eno milijardo. Ves ta denar dobi država. Sedaj pa, ko je vse cerkveno premoženje konfiscirano, ni nikjer te milijarde. Niti vinarja ni dobila dosedaj državna blagajna. Kam je šlo torej to velikansko premoženje? Prvič je bila grda laž, da je bila cerkev tako bogata. Tisti denar, kar so ga res skupili za konfiscirano cerkveno premoženje, požrli so komisarji, odvetniki in notarji. Ti so tako dolgo cenili, prodajali in merili, da je vse ostalo v njih rokah. Kdo je imel torej debiček od te gonje? Ljudstvo gotovo ne! Še škodo, ker mora ljudstvo sedaj plačevati marsikatero šolo, katero so dosedaj oskrbovali redovniki ali redovnice.

Na Portugalskem sedaj vre. Vse se je uprlo kralju, ki vlada, kakor se mu ljubi. Hočejo ga odstaviti. Pričakuje se splošna vstaja.

Iz Maroka poroča general Drude, da se marokanskih rodov ni več bati, le Mulej Hafid je še nevaren. Pa tudi tega upa lahko premagati. V bližini Casablance je bila napadena dne 14. t. m. neka karavana. Najbrže je napadalec Mulej Hafid, ki bi rad s temi napadi prisilil, da bi se začeli žanjim pogajati.

Domače novice.

Š **Bralno društvo** v Št. Ilju pri Velenju je priredilo pretečeno nedeljo poučna predavanja. Prišel je k nam znani čebelarški mojster Andrej Pikel iz Ložnice in predaval jako poučljivo in zanimivo o umnem čebelarstvu. Navzoči kmetje in fantje, kojih se je mnogo udeležilo, so ga z velikim zanimanjem poslušali. Konečno so ga še povprašali, kako s stariimi čebelami ravnati, da se v nove panje spravijo in druga važna dela, kar je g. Pikel točno pojasnil. Posebno hvalo mu moramo pa izreči, da se ni vstrašil truda, tri ure daleč prinesel svoj panj s premičnimi satniki, da je mogel tukaj vsem praktično pokazati. Z njim je pa prišel tudi na naše povabilo g. Vinko Šteiner, kmečki sin iz Velike Pirešice, kateri je o živinoreji in gnojenju z umetnimi gnojili govoril. Z velikim zanimanjem smo poslušali prvega predavatelja, še bolj pa tega, kajti živinorejec je pri nas vsaki. G. Šteiner, kateri je dovršil kmetijsko šolo in si po Zgornjem Štajerju svojo znanost izpopolnil, nam je pa v dobro zbranih besedah podatke dal, kako se tam z živinorejo ravna in kako bi naj mi izgojevali našo. K temu pridjal je umetno gnojenje, koje je tako stvarno razložil, da je marsikateri sklenil za naprej isto poskusiti. Prinesel je tudi seboj knjižice o umetnem gnojenju in jih razdelil, za katera darila se mu kakor za njegov trud najtoplejše zahvalimo.

Š **Škrlatica**. Šola v Laporju je zaprta že več tednov, ker so nadučiteljevi otroci zboleli na škrlatici.

Š **Zadružni tečaj** se bo vršil meseca januarja prihodnjega leta v Mariboru in se bo začel v torek po sv. Treh kraljih. Ubožnejši udeleženci dobijo podporo. Oglasiti se je pri Zadružni zvezi v Ljubljani.

Š **Grabe** pri Središču. To leto je v Marščaku v občini Grabe Drava pašnike podkopala več kakor 70 metrov in dere neusmiljeno dalje. Tukaj je nujna potreba uravnati reko. L. 1890. smo brali, da se mora Drava začeti regulirati l. 1896., in to se nam je dozdevalo predolgo, zdaj je že 1907, torej je preteklo 17 let, in še se ni zgodilo nič.

Š **Pomiloščenje** vojaških beguncev. Čuje se, da cesar še tekom tega meseca pomilosti vse one osebe, ki so dezertirale od vojakov v tujino, in se sedaj nočejo vrniti v domovino, ker se boje kazni.

To pomiloščenje bo posebno na korist mnogim v Ameriki se nahajajočim Slovencem.

š **Wratschko obsojen.** Znani orehovski Wratschko, ki je bil nekdanj načelnik gornjeradgonskega okrajnega zastopa, je stal 14. t. m. v Mariboru pred sodnijo. Z njim je bil tudi njegov prijatelj župan v Hrastji Koller. Obtožena sta bila, da sta hotela podkupiti volilce za okrajni zastop. Wratschko je obečal g. Veberiču, županu v Boračevi, 50 gld., Koller pa g. Keglu, županu v Murščaku. Wratschko, ki je že bil trikrat predkaznovan, je dobil 5 dni zapora, in Koller pa 3 dni. Štajerčijanci in nemškutarji pač imajo vedno nesrečo s svojimi ljudmi. Sedaj je celo njih general moral v lukno.

š **Ali je to delo za naše ljudstvo?!** Na shodu Narodne stranke v Celju je začel urednik „Narodnega Lista“ Špindler hujskati proti družbi sv. Mohorja, in to hujskanje se sedaj po vseh liberalnih listih vrlo nadaljuje. Neizrecno duševno korist je prinesla ta družba že našemu narodu, povišala je naš ugled pri drugih narodih, in za to pač ne more biti prijatelj ljudstva, kdor mu hoče uničiti to koristno družbo! V družbo sv. Cirila in Metoda so ti ljudje s svojimi nasilstvi zanesli razpor, sedaj pa hočejo razdirati tudi v družbi sv. Mohorja. Roke proč od družbe sv. Mohorja. Gg. družbeni poverjeniki, odgovorite na liberalne predrznosti s tem, da v vsaki župniji naraste število članov družbe svetega Mohorja.

š **Studence.** S 1. decembrom se otvori pri nas dolgo zaželjena pošta.

š **Nova društva** so se ustanovila v St. Vidu pri Grobelnem in Zibiki.

š **Okrajni zastop Brežice.** Volitve za ta zastop bodo kmalu razpisane, ker so vsi ugovori Nemcev odklonjeni. Sedaj je pa začela delati zgago liberalna Narodna stranka ter hujskati proti volitvi dr. Benkoviča. Pravijo, da kjer ne more peklenšček nič opraviti, pošlje svojo staro mater, in kjer ne more nemčur nič opraviti, pošlje liberalca.

š **Ptuj.** Na Dunaju je zblaznil tukaj dobro znani železniški inženjer Schmuck.

š **Mozirje.** Naše katoliško slovensko izobraževalno društvo je še mlado, a vendar kaj lepo napreduje. Dne 17. novembra je priredilo dve igri „Sv. Cita“ in „Dobro došli, kedaj pojedete domov.“ Uloge so bile prav srečno izbrane. Z velikim veseljem smo gledali našo mladino, ki je večinoma še le prvič nastopila, pa se že pri prvem nastopu odlikovala. Pohvaliti moramo tudi društveni pevski zbor, ki je med odmorom zapel več mičnih pesmic. Ker je bila društvena soba prenapolnjena, zato sta se nedeljo 24. novembra po večernicah igri ponovili, tako da so mogli tudi tisti, ki prvič niso mogli priti na vrsto, biti deležni poštenega razvedrila. Pri tej priliki opozarjamo na naše društvo še vse one, ki niso udje. Prav velikega pomena je to društvo zlasti za one, ki so oddaljeni od cerkve. Ob nedeljah in praznikih, ko pridete v cerkev, bi se lahko oglasili v bralni sobi, ki bo zakurjena, ter prosti čas porabili za čitanje časnikov in knjig. V kratkem, najbrž že v nedeljo, začne delovati tudi knjižnica, ki vam bo nudila veliko lepega zabavnega in podučnega berila. Zato, mladi ljudje, le v društvo.

š **„Štajerc“ zagovarja Wratschka.** Kakor poročamo v današnji številki, je bil obsojen Štajerčijanec Wratschko na 5 dni, ker je hotel podkupiti nekoga volilca. „Blank fußiger“ mu je obečal, če ž njim voli. „Štajerc“ je vsled tega strašno potr in vpije, da je Wratschko nedolžen. Wratschka je sodil predsednik okrožnega sodišča Perko, ki je Nemeec in bi ga bil gotovo oprostil, če bi bil Wratschko nedolžen. Sta pač oba jednake vrednosti: „Štajerc“ in pa Wratschko.

š **V Savnici** je skoraj utonila dne 15. t. m. sedemletna deklica Genofefa Kondrat. K sreči je prišel zraven Jože Šnajder, ki jo je potegnil iz potoka.

š **Sv. Ana** na Krembergu. V nedeljo dne 10. t. m. je bilo v naši čitalnici kaj živahno in veselo. Dekliška zveza — pred več leti ustanovljena — je imela svoj prvi, prepotrební dekliški shod. Čitalnica je bila polna naših poštenih mladenk, katere so vse pristopile k Dekliški zvezi, kar priča, da želja našega blagega g. kaplana, zbuditi Zvezo k novemu življenju, ni bila prazna. G. kaplan nam najprvo prebere pravila Dekliške zveze, na kar se je izvolilo voditeljstvo in sicer: Voditeljica M. Bernhard; nje namestnica F. Rokavec; tajnica J. Zemljic; blagajničarka G. Rokavec. Nato se je deklamirala „Pesem slovenskih deklet.“ Deklica M. Bernhard je v obširnem in navdušenem govoru dokazovala potrebo ženske organizacije. Priznati se mora, kako potrebno je, da se zbudi naše ženstvo iz narodnega spanja sedaj, ko bije naš narod in mila domovina tako hud boj, ko preže od vseh strani nasprotniki, hoteč nam iztrgati naše najdražje svetinje, prisvajajoč si s silo in na nepošten način, v usodepolnem času naše pravice. Bodemo li me, obmejne Slovenke, mirno gledale, kako nas nasprotniki povsod zatirajo ter trgajo kos za kosom od naše mile domovine, gledale mirno naš propad, da bo tukaj, kjer nam je tekla zibel, in kjer se razlega sedaj naš mili, sladkodoneči jezik slovenski, kedaj gospodoval in zapovedaval tujec? Ne! Nikdar in nikoli ne! Od danes bodi drugače! Nastopajmo vsikdar brez strahu in z vso odločnostjo, kadar se gre za verske reči, za narodno stvar in korist mile domovine. Nikdar in nikoli ne pozabimo, da nas je slovenska mati rodila ter se povsod zavedajmo svoje narodnosti. Ljubimo svoj rod in milo domovino našo, delajmo za njeni blagor in prospeh in posvetimo vse svoje moči temu delu. Dekliška zveza nam bodi v bodoče vse: naša šola, šola pouka in razvedrilo. Tukaj se hočemo v bodoče pridno zbirati, se izobraževati, navduševati in delovati za sveto vero in milo domovino, me hočemo in me moramo biti pobožne, zavedne, v vseh nam potrebnih rečeh dobro poučene, značajne, anovske mladenke. Takšne so sedaj naše ideje, potem uravnajmo vse naše delovanje! V krepkih in jedrnatih besedah so še naš gospod kaplan spodbujali k pridnemu delu in stanovitnosti, katero naj sledi naši današnji navdušenosti. Naše geslo, pod katerim hočemo me anovske mladenke v prihodnje delovati, pa je in mora biti: Z Bogom in Marijo za slovensko in nebeško domovino! Prihodnji podučni shod bo 15. decembra.

š **Ivanjci.** Od 1. decembra naprej bo raznašal poštni pot namesto trikrat štirikrat na teden pošto.

š **Soštanj.** V noči na 20. t. m. okoli polnoči je začela goreti hiša posestnice Helene Britovšek. Domači so se komaj rešili iz goreče hiše, tako bliskovo se je razširil ogenj.

š **Blaznež.** V Sevnici ob Savi so prijeli 15. t. mes. približno 42 let starega moža, ki se je klatil brez dela okoli. Pravi, da se piše Osman Djilo, in da ga je župan občine Melu dulta poslal na Avstrijsko nabirat vojakov, s katerimi bodo napodili Turke iz Bosne. Na zapičnik se je podpisal s samimi navpičnimi črtami. Mož je brzkone ušel iz kake norišnice.

š **Samomor.** Iz Šmarja se poroča: V Steinachu na Tirolskem se je ustrelil naš tukajšnji rojak delavec Štor. Ne ve se, kaj je gnalo 22 letnega moža v smrt.

š **Cena živini** je zadnje dni precej padla, a v mestih je še meso vedno jednako drago. Tukaj se zopet vidi, da ni kmet kriv draginje mesa.

š **Zaprli so** dne 16. t. m. čevljarja Obrul iz Prelog, ker so ga dolžili, da je umoril svojo ženo, katero so našli isti dan zjutraj v postelji mrtvo. Zdravniki pa so spoznali, da je žena umrla vsled otrpnenja srca, zato so njenega moža izpustili iz zapora.

š **Zabodel** je rudar Kamnik v pretepu v Celju Martina Kovačiča iz Ložnice v levo stran prsi. Vzrok: nesrečno pijančevanje.

š **Pobegnil** je iz Maribora kaznjeneec Florijan Bončar rodom iz Ljubljane, pristojen v Dobrunje. Bončar je zelo

nevaren tat in ni bil nič manj kakor že 11 krat zaradi tatvine kaznovan. Lopov je pred več leti rezal po ljubljanskih hlevih konj-m repe in jih potem razpečaval ščetarjem. Ko ga je dektektiv hotel na Grubarjevi cesti aretovati, mu je ušel in se potem klatil po Štajerskem in Ogrskem. Navedenec je tudi nasilen in simulira tudi blaz ost, vsled česar je bil že v Budapešti v blaznici. Visok je 170 cm., ima črne lase in brke in slabe zobe. Ljubljanska policija ima za spomin njegovo sliko.

š **Znižanje davka na sladkor.** Vlada namerava znižati davek na sladkor za 5 K, poslanci pa zahtevajo da se zniža za 8 kron.

š **Novo dopisnice** so prišle sedaj v promet. Naslovna stran je razdeljena na dva dela, kakor je bilo dosedaj pri razglednicah, in se lahko rabi levi del za dopisovanje.

š **Najrevnejši človek.** „Štajerc“ piše, da je njegov urednik najrevnejši človek na svetu. Potrjujemo! On že ve, česar mu največ manjka!

š **Brežice.** V pokoj je stopil davčni upravitelj gosp. Šimon Wut. Bil je vrl narodnjak.

š **Umrli** je dne 20. t. m. č. g. Anton Rančigaj, župnik v St. Petru v Sav. dolini. Zadel ga je kap. Rajni je bil rojen l. 1858 v Gomilskem. N. v m. p.!

š **Trbovlje.** Namesto odstopivšega župana Roša je bil izvoljen za župana dosedanji podžupan šolski ravnatelj g. Vodušek. Nove volitve bodo 10. decembra. Vseh volilcev je 706

š **Sv. Urban pri Ptuj.** Tukajšna pošta dobi poštnega sela.

š **Veteranci** dobijo sablje. Vlada je izdelala postavo, glasom katere bodo smeli veteranci pri slovesnostih nositi sabljo.

š **Tatvina.** V noči na 16. t. m. je bil ukraden iz podružne cerkve sv. Magdalene, fara St. Pavel pri Preboldu, zlat kelih, vreden 300 kron.

š **Ukradel** je neznan tat v St. Juriju ob juž. žel. na kolodvoru v čakalnici spečemu mešetarju Senici iz žepa 320 K.

š **Naši prijatelji.** V članku zadnje številke se nam je vrinila pomota, ker smo poročali, da je odstopivšemu ministru ime Šenajh, namesto Latscher. Naši prijatelji liberalci so nas takoj na to napako opozorili, za kar smo jim zelo hvaležni. To je znamenje, kako marljivo in natančno berejo naše liste.

š **Volitev** deželnega poslanca za okraje Celje, Šmarje, Laško, Vranksko, Gornjigrad in Konjice se bo vršila dne 23. januarja 1908, morebitna ožja volitev dne 27. januarja. Tudi kmečki stranki se bo treba pripravljati na volilni boj. Prvo in glavno je sedaj, da naši zaupniki pazijo na volilne imenike. Samo za našo stranko neugodno sestavljeni volilni imeniki so lahko naš poraz. Ker se navadno ravno v tem oziru nič ne stori, za to opozarjamo somišljenike na to zadevo. Volilni imeniki bodo največjega pomena pri tej volitvi. Ker je odstopivši dr. Dečko bil zastopnik kmečkih občin, zato bodo volili samo isti posestniki, ki imajo predpisanega 10 K direktnega davka. Vsaka občina je volilni kraj. Voli se tajno in naravnost, ne pa po volilnih možeh. Pazimo na volilne imenike!

š **Družba sv. Mohorja** naznanja sledeče: Mnogi poverjeniki tožijo, da je nabiranje denarja spomladi težavno, ker ga imajo ljudje najmanj. Rok za vpisovanje se ne more podaljšati, ker bi se stem zakasnila tudi izvršitev knjig za več tednov. Boljši je, če se vpisujejo udje sedaj v jeseni, ko prihajajo po letošnje knjige. Somišljeniki, pridno na agitacijo!

š **Ne v Ameriko.** Vsled denarne krize je bilo pretečena tedna v ameriškimi mestih odpuščenih nad 100 000 delavcev, ki so sedaj brez zaslužka. — V južni Ameriki delajo s tistimi, ki nimajo svojega denarja in so prišli tja s pomočjo agentov, kakor s kakimi sužnji. Torej ne v Ameriko! Kdor je delaven in pošten, najde v naših krajih v domovini dela dovolj.

Koroške novice.

n **Liberalni „Korošec“.** Koroški liberalci niso mogli več mirno gledati edinosti med koroškimi Slovenci in za to so ustanovili nov list proti „Mir“-u. Ime mu je „Korošec“.

„Korošec“ je začetek bratomornega boja na Koroškem, vzrok njihovega gospodarskega in političnega oslavljenja, brezvesten razdiralec skupnega in vzajemnega dela vseh koroških Slovencev. Pod krinko svetohlinstva zanašal bo novi list tudi mržnjo proti cerkvi in duhovništvu ter delal v smislu drugih brezverskih listov, četudi z večjim licemerstvom kot drugje. Mi pa se oklenimo tem tesneje našega ljubega „Mira“, ki nas budi že desetletja in desetletja k narodni ljubezni in zavednosti. Kdor pa si iz gmotnih ozirov ne more naročiti „Mira“, naj si naroči „Naš Dom“. Proč z nasprotniki skupnega dela in njihovim glasilom!

n **St. Lipš.** Naše 13. oktobra brez vse slovesnosti ustanovljeno izobraževalno društvo je imelo 17. t. m. prvi mesečni shod v župnišči. Pridobilo je prvič 9 ustanovnikov in 20 članov, drugič še 10 članov. Ker nam ni za zunanje sijajne uspehe, ampak za solidno (trdno) zidanje na stanovitni podlagi, delamo raji skromno in počasno, toda delati hočemo neprestano naprej. Upanje je, ker imamo v odboru zavedne, vnete, razumne fante, ki vedo, da je izobraževalno društvo za mladino kvas dobrega in lepoga življenja, luč postavljena na svečnik župniji in okolici. Čislani govornik, g. župnik V. Weiss, iz bližnje Žitarovasi, govoril nam je obekrat in obljubil svojo pomoč za prihodnost. Sicer velja: vsak začetek je težek. Glede na društvo pa je še resničnejše: Ustanovi, začne se lahko, a vzdržati in dobro voditi je težko. Dostikrat je pri društvih jutro rojstva že večer življenja. H krstu se že dobe botri, brati, sestre kažejo svoje veselje, a rediti dete morata pa — oče in mati s težavo sama. Pokazati hočemo in še poročati, koliko se s potrpljenjem doseže, če so moči sicer slabe, pa volja dobra. Delo izobraževanja je resno. Veseli nas, da je prebit led. Kdor ve, koliko je ugibanja in pomišljanja, predno so stori edini potrební resni korak, potrdi, da je res začetek težek. Brez neutrudljivega nagovarjanja medicina g. Fr. Petka bi najbrž društva, še ne bilo. Njegovo delo je res narodno, vredno visokošolca.

n **Djekše.** Dne 18. novembra sta tukaj obhajala svojo poroko Filip Jandi-Letnik v Hudem kraju in Micika Majerič, šivilja na Djekšah. Ženin je ugleden posestnik, vovberski občinski odbornik, in je bil vselej vnet mladenič, ki je ljubil vero in slovenski jezik svojih starišev. Nevesta slovi kot poštna slovenska deklica, ki bo gotovo tudi kot žena rada prepevala pesmice slovenske. V imenu mnogoštevilnih gostov je bila novoporočencema od g. župnika Poljanca izrečena prisrčna zdravica. Bog ju živi in blagoslovi!

n **Posledico podraženja drv** občutijo že zdaj tudi posestniki. Prihajajo namreč pritožbe, da na prostem ležeča drva čez noč zginevajo, ker jih poberejo kupci, ne da bi kaj plačali. V Šmartnem pri Celovcu je posestniku Sorko v kratkem času zmanjkalo drv za okroglih 200 K; kar pa malega izgine, pa še vsak ne zapazi.

n **St. Stefan.** Krščansko-socialno ljudsko društvo za Vovbre, St. Stefan in okolico priredi v nedeljo dne 1. decembra 1907 v St. Stefanu svoje mesečno zborovanje.

n **Hlače** si je zažgal v Velikovecu slaboumni sin gostilničarke „pri kroni“ Engelbert Eichholzer ter se sprehajal po sobi. Ko je začel klicati na pomoč, bilo je že prepozno.

n **Smrtna nesreča.** V četrtek dne 14. t. m., popoldne, je šel urar Edvard Ungin v Malniču na Koroškem z vozom po drva v gozd na nizke Ture. Ker je ravno ta dan v prvič padal sneg po ondolnih planinah, je bilo nevarno hoditi po strmih krajih in zlasti z vozovi, oziroma konji. Tam v bližini, kjer je imel drva spravljena, je vozil urar s konjem po strmem bregu in vodil konja za brzdo, držeč ga pri gobcu. Hkrati se je konju nakopičil sneg na kopita, vsled česar se mu je izpoddrsnilo in konj je padel ravno na urarja z vso težo, mu je strl prsi in trebuh tako, da je nesrečni mož umrl na mestu. Neki v bližini se nahajajoči lovec je ponesrečencu

takoj priskočil na pomoč, a bilo je že prepozno. Pokojnik je bil v Malnici 2 leti. Rodom je bil Poljak iz Lvova v Galiciji. Zapustil je vdovo in 4 otročiče v dobi od 2—8 let.

n Kje je hudodelec? Krojač Dobrun, oče osmerih nedoraslih otrok, stavi ob klanecu pod Zgoranjim Jezerskim prav lično, deloma leseno hišico. To je pa že nekemu odveč. Ta človek je dal duška svoji mržnji s tem, da je nekega večera pozno v noči zakuril sredi sobe precej velik ogenj. Njegov neovrgljivi namen je bil namreč, da upepeli hišo. Ta-le prvi poizkus pa se mu je docela ponesrečil, kajti v sobi še ni položenih tal. A zlobna roka še ni mirovala. Ko so zidarji pretekli teden postavili glinasto peč, je bržčas isti zločinec natrosil na rešetko precejšnjo mero smodnika. Naslednje jutro so zakurili v peč — a kako so se prestrašili, ko je z močnim pokom odtrgalo zgornjo ploščo peči. Druge nesreče hvala Bogu ni bilo.

n Velikovec. Vroč boj v šolskih počitnicah, lov na otroke, je končan in z velikim zadoščenjem moramo javljati, da je naša Narodna šola ta boj častno prestala, zakaj število otrok je še celo nekoliko naraslo. V velikovškem šolskem okolišu se je letos šolsko popisovanje vršilo na nekako posebno slovesen način, zakaj g. mestnega učitelja Koširja, ki ima nalogo, namesto slovenščine nezmožnega mestnega nadučitelja šolsko popisovanje napraviti, sta letos spremljevala dva člana velikovškega krajnega šolskega sveta, namreč ravnatelj velikovške meščanske šole Bohrer in trgovec Giendl. Ali ta dva vplivna (?) gospoda nista dosegla posebnega uspeha, zakaj samo osem otrok je odpadlo iz naše šole v mestno nemško šolo. Vstúpilo je nasprotno na novo v našo šolo 50 otrok. Skupaj je 214 otrok, in sicer 67 dečkov in 147 deklic. Po okoliših jih je iz velikovškega okoliša 137, iz vovberskega 39, iz želinjskega 12, iz šmarješkega 8, iz škocjanskega 17 in iz tinjskega 1 otrok. Tudi naš internat se vrlo dobro obnese, imamo namreč 26 gojenk, in sicer 16 šolskih in 10 kuhinjskih gojenk. Poleg tega smo, ker je internat že ves napolnjen, še več kuhinjskim gojenkam obljubili, da jih sprejmemo nekatere o novem letu, nekatere pa o veliki noči. Po deželah je v internatu: 19 Korošic, 1 Kranjica, 2 Štajerki, 2 Primorki, 1 Čehinja in 1 Hrvatca. Kakšno privlačilno moč naš internat ima, spričuje posebno to veselo dejstvo, da je celo močno ponemčena celovška okolica poslala letos štiri gojenke v naš internat. Ko se je l. 1893, povodom nakupa stavbišča za našo Narodno šolo razgovarjalo, koliko bo neki bodoča slovenska šola imela otrok, je merodajni tukajšnji rodoljub se izrazil, da on jamči za to, da bo imela šola gotovo 80 otrok. Ali ne mora tedaj vsakega zavednega Slovenca razveseliti, ko čuje, da obiskuje našo Narodno šolo še več kakor še enkrat toliko otrok! Da bi tedaj naša šola tudi v prihodnje tako lepo se razvijala, v to pomozí Bog!

n Vogrče. Dne 24. m. m. spremili smo k zadnjemu počitku zaslužnega in za vse dobro vnetega moža, Blaža Kunčiča, dolgoletnega našega organista in mežnarja. Umrli je bil sicer že 73 let star, a nenadoma ga nam je vzela smrt v cerkvi med sveto mašo, ko so ravno mašnik molili „sveto“, se je zvrnil s stola, kjer je navadno pri tihih mašah molil iz svojega molitvenika. Mašnik so stopili od oltarja ter so mu podelili še sv. poslednje olje in papežev blagoslov. Bodi mu zemljica lahka! Naj v miru počiva!

n Kapla v Rožu. Dne 15. t. m. so igrali šolarji na starem pokopališču pri cerkvi v Kapli. Eden vzame klobuk sinu p. d. Gracarjeve Lojze in ga obesi na velik mramornat spomenik. Ker ga ta ne doseže, zleze na spomenik, kateri pa pade po dolgem na dečka in ga tako poškodeje, da so ga morali domov peljati in je le malo upanja, da bo okreval.

n Zveza koroških slovenskih nepolitičnih društev (Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško) naznanja, da se nameravani skupni javni shod spodnjekoroških društev preloži na drugo leto. S tem je torej preklicano naznanilo v zadnji številki glede katarinske nedelje.

n Uravnava potokov na Spodnjem Koroškem. V deželnem zboru je poslanec Grafenauer v krepkih besedah zahteval uravnava Meže, Bele in potoka pri Bujuščah. Te uravnave je že zahteval pred dvema leti in vendar se še do danes ni nič storilo. Vprašal je deželni odbor, naj vsaj pove, kaj je z uravnava spodnjekoroških potokov. Deželni odbornik Lemeš je odgovoril, da še načrti niso izdelani (!) Za uravnava Meže pa imajo dva načrta; ker jim nobeden ni ugajal, napravili so tretjega, ki najmanj stane (!). S takšnimi smešnimi izgovori se skuša nemška večina opravičiti, da za slovensko Koroško nič ne stori. Nemci bi radi, da bi Slovenci na Spodnjem Koroškem kmalu ubožali, potem bodo pokupili slovenska posestva in naselili nemške kmete.

n Mohlice. Baron Astrup je imel na svojem gradu v Mohličah imenitnega oskrbnika O. Zaradi neke pravde baron nekaj časa ni utegnil paziti na svojo last, in med tem je prodal njegov oskrbnik sveder za vrtanje cevi za 16 K, neki plug za 24 K, sani za 9 K, opravo za enega konja za 10 K, brano za 7 K, voz brez koles za 5 K, in mnogo drugega hišnega orodja. Vkup za 281 K. Oskrbnik se tudi dolži krive prisega, h kateri sta ga baje zapeljala Jakob Kues in njegov sin Gašper vsled neke tatvine. Kuesa sta svojo krivdo tajila, a bili so vsi trije tički obsojeni: oskrbnik na 4 mesece, Kues na 4, sin Gašper na 2 meseca. Groza in strah je, da ljudje postajajo vedno bolj nezvesti in da jim tudi prisega ne velja nič več.

n Nesreča. Ponesrečil se je Fuksov drvar R. Veiseisen na Jezerskem, pravzaprav iz nepredvidnosti. Ko si je privoščil predpoldansko malico, se je usedel poleg riže, kjer so ravno tirali hlode. Kruta usoda je hotela, da je en hlod izgrešil pravo pot, zadel sedečega delavca ter ga vrgel s krepkim sunkom med hlode. Revežu je zdrobilo levo nogo docela, in glava mu je polna ran. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Tiralec hlo dov, bodite oprezni!

n Jezersko. Letošnje poletje se je k nam priklatil neki Edvard Varga z dokumentom, v katerem se mu potrjuje pristop h katolicizmu; sprva je bil namreč luteranec, ogrskega pokolenja. Kot takega ga je zanimala tudi naša krasna cerkev, katero je v resnici posetil, ob tej priložnosti vlomil v cerkveni nabiralnik, ter odnesel vso vsebino. Kmalu na to jo je ta katoličan odkuril s pošto proti Kranju in od tukaj v Trst, kjer ga je policija zasačila. Celovško sodišče pa mu je preskrbelo zbog tatvine za mesec dni „frakvartir.“

n Koprivna. Popoldan pred sv. Lukom je pri Rusu vdarila strela v škedenj in v mlatilnico, ko so ljudje zraven delali; človeka, ki je mašil v stroj, je vrglo v stran, drugim se ni nič zgodilo, a škedenj s hlevom je pogorel. Živina je ostala, ker je ni bilo doma. Pri sosedu Rožancu pa so zjutraj našli vso živino mrtvo razen enega kozla, ki pa ni bil domač. Domači še vedeli niso, da je vdarilo po noči. Rožanc je bil najemnik grofa Thurna, Rus pa ima še drugo kmetijo zraven kupljeno.

n Otrok se je s fižolom zadušil. Iz Borovelj pišejo: Delavčeva žena Marija Sparovec prinese v torek kupljeno moko od trgovca. Pri presejanju pade iz nje fižol, katerega zraven igrajoč se otrok po otroški navadi hitro pobere in nese v usta. Med tem ga posili kašelj in otroku zleti fižol v sapnik in ga zaduši. Dasiravno je mati takoj letela k zdravniku in je ta poskusil vsa sredstva, vendar ni mogel rešiti otroka.

n V Podljubelju so ustanovili pokojilnico Rajfajznovko. Dobro bi bilo osnovati take posojilnice tudi po drugih slo-

venskih krajih Koroške. Čimbolj bo naše ljudstvo gospodarsko utrjeno, tem manj bo Nemce pri njem opravil.

n **Poslanec Grafenauer** je stopil v Slovenski klub. Zaradi tega kriče liberalni listi. Poslanec Grafenauer je kmečki zastopnik zato spada h kmečkim poslancem ne pa k meščanskemu liberalcu Hrabarju.

n **Tepež.** V Podgoričici živela sta Janez Vanžev in Adam Ogriz že dalj časa v sovraštvu; kokoši enega so se hodile past na tuje polje, kar je dalo povod novemu prepiru. Dne 11. avgusta sta se soseda iznova spoprijela in Vanžev je Ogriza s palico tako udaril po glavi, da se je udarjeni zvrnil. Prišlo je do tožbe in Vanžev je bil obsojen na tri mesecev zapora.

n **Žalosten pojav** mladinske posurovelosti. Na zadnjem sejmu v Borovljah so se trije fantalini na javnem trgu zelo nesramno obnašali.

n **Sv. Tomaž.** Legar se je zopet pokazal v Št. Lovrencu, in sicer pri Haželjnu; 17letni sin Oto je naenkrat zbolel in tako hudo ga je imele, da je ležal nekoliko dni brez zavesten. Sedaj se je obrnilo na bolje. Otrokom iz Št. Lovrenca je ta čas prepovedano hoditi v šolo.

n **Prvi sneg** je naletaval v nižavah na Koroškem dne 20. t. m. zjutraj.

n **Kapla v Rožu.** Veliko šolsko palačo smo pri nas zgradili; pride nam davkopladevalcem presneto osoljena. Temu pa je kriva baharija nekaterih ljudi, ki so namesto primernega poslopja postavili pravo palačo.

n **Novo postajo** napravi južna železnica med sedanjima postajama Pliberk in Prevalje. Nova postaja je velike važnosti, da se morejo izogibati tovorni vlaki, v kratkem se odpre tudi za osebni promet.

n **Srne v Dravi.** Iz Spodnjega Dravograda se poroča: Ob jesenskih lovih se večkrat zgodi, da srne plavajo čez Dravo, da se tako rešijo lovskih psov. Pred 14 dnevi so pripodili srnjaka in srno od Sv. Križa doli. Oba skočita v deročo vodo. Srnjak jo hitro preplava nad Spodnjim Dravogradom, srno žene voda s seboj kakih 15 minut, šele pod lesenim mostom splava čez reko in izgine v gozdu. Mnogo ljudi je gledalo nenavadni prizor.

Razne novice.

r **Uro iz slame** je dovršil po 15 letnem delu črevljarški mojster Wegner v Strassburgu. Vsa kolesčka, sploh cela ura obstoji iz slamnatih bilk.

r **Ženske starešine.** Na Belgijskem je sprejela zbornica postavlo, da smejo biti tudi ženske pri porokah.

r **Romarsko cerkev** v Marijinem Celju je sv. oče povodom njenega 700letnega obstanka povzdignil v baziliko.

r **Kača v vinskem sodu.** Neki Malcau je obiskal 11. t. m. nekoga vinotrzca v Nagysteremiji. Da bi vino pokusil, je izpil kozarec vina ter je par minut nato umrl. Tudi vinotrzčeva soproga je bila kmalu nato mrtva, ko je pila to vino. Orožništvo je takoj stvar začelo preiskavati. Ko so sod odprli, so našli v njem že napol gnilo kačo. Kako je kača prišla v sod, niso mogli dognati.

r **Draga snov.** Na akademiji znanosti na Dunaju so naredili iz 10.000 kg. smolnate svetlice tri grame radija, ki je torej najdražja snov na svetu.

r **Za žensko volilno pravico** na Angleškem žene nadaljujejo boj. Kjerkoli priredijo liberalci zborovanje, pridejo jih ženske motiti. Možje mečejo na nje poper, da začnejo kihati in ne morejo govoriti.

r **Skoro vsak tretji človek** je v našem drevesnem času, ko je pogostoma tako težko dobivati potrebni zaslužek, bolan ali na živcih ali na srcu; muči ga malokrvnost, slabost ali pa nima spanja. Kjer že nastopajo taki bolezniski pojavi, jih ni treba zviševati s tem, da se vsak dan večkrat uživa zrnata kava, ki ni koristna zdravju, kakor so se izjavili najodličnejši zdravniki in učenjaki. Ravno v družini, kjer naj se vsem položi temelj za zdravje, naj bi se torej nikakor več ne pila zrnata kava nepomešana. Kot najboljša primes zrnati kavi se je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava izvrstno obnesla povsod in že mnogo let. Otrokom, bolnikom in takim, ki okrevajo, naj se ne bi dajala nobena drugačna kavina pijača nego čista Kathreinerjeva ka-

va, ki ima spričo posebnega načina svojega proizvodnje sama vonj in okus zrnate kave. Samo treba je paziti na to, da se pri nakupovanju tudi res dobiva pristna Kathreinerjeva kava v zaprtih izvirnih zavojih.

r **Pijana krava.** V Winnipeku, Conn., v Ameriki, se je Jos. Bellova krava napila jabolčnika in se pri tem popolnoma upijanila. Ko jo je njen gospodar opazil, jo je naravno hotel prepoditi, toda krava se mu je postavila v bran in ga z rogmi prebodla, tako, da je na mestu obležal mrtev.

r **Težka ženska.** Pred kratkim je umrla v New Jerseyu gospa Margareta Mc Mahon, najtežja in največja žena v Ameriki. Tehtala je 500 kg. Da so mogli njeno truplo prenesti iz hiše, je bilo treba vrata razširiti za 16 palcev. Tudi je bilo treba dvajset oseb, da so prinesli truplo na ulico. Na pokopališče so jo odpeljali v vagonu. Gotovo je, da ni nobene ženske na celem svetu, ki bi bila tako težka.

Nova vinska postava.

§ 1.

Za promet z vinom, z moštom in z vinsko drozgo ostanejo poleg določil novega zakona še vedno veljavna zakonska določila glede prometa z živili.

§ 2.

Za vino je smatrati pijačo, ki nastane vsled kipeanja mošta, ki je iz zmečkanih svežih vinskih jagod. Pod določila tega zakona ne spadajo vina iz sadja, drugih jagod in iz sladur ter medica. Ravno tako so izvzete lekarniško prirejene pijače, ki jih najvišja zdravstvena oblast priznava za zdravilna vina (§ 2).

§ 3.

Za ponarejanje vina ter mošta ni smatrati ali sploh niso kazniva naslednja dejanja:

a) Vsa opravila umnega kletarstva, všteti ona, ki naj naredijo vino ali mošt trpežen, in sicer tudi tedaj, če se primeša majhna množina neškodljivih snovi, in če se ne pridene več kakor 1% špirta. Tu se misli posebno na čiščenje vina z mehaniškimi čistili, potem žveplanje, pokipanje, posveženje z ogljikovo kislino in razbarvanje z očiščenim lesnim ali kostnim ogljem.

b) Mešanje vina z vinom ali z vinskim moštom.

c) Zmanjšanje kisline s pomočjo čistega ogljikovo-kislega apna (mramorjevega praška).

d) Zdravljenje obolelega vina z največ 1 g vinske kisline na 1 l ali z največ 5 g natrijevega bisufita na 1 hl vina.

e) Barvanje vina s pomočjo tropin črnega grozdja ali s karamelom (praženim sladkorjem).

Vlada je upravičena po zaslišanju strokovnih zastopov dovoliti še druga kletarska opravila in dodatke k vinu ter določeno množino dodatkov izpremeniti, vendar more take izpremembe prijaviti državnemu zboru.

§ 4.

Predstoječa določila 3. par. tega zakona veljajo za oslajena, za peneča in dišeča vina.

Pri izdelovanju sladkega desertnega vina je dovoljena poraba čistega navadnega sladkorja, rozin in sladkorja v taki množini, da izdelek končno nima več kakor 2% alkohola v sebi.

Pri izdelovanju dišečih vin so vrhutega dovoljene primesi, ki delajo nameravani okus.

Za izdelovanje penečih vin so dovoljene tudi primesi, ki povzročajo primerno kislobo in dišavo, ki so pa drugače glasom par. 6. prepovedane.

Kdor hoče oslajena, peneča in dišeča vina izdelovati, mora to naznaniti politični oblasti prve stopnje (okrajnemu glavarstvu) in prostore, kjer ta vina izdeluje in prodaja, zaznamovati.

§ 5.

Primešavanje čistega navadnega sladkorja k vinu ali moštu, razen v slučajih par. 4., se dovoli od slučaja do slučaja na podlagi nekolikovane prošnje posameznikom, celim občinam ali celim pokrajinam, in deželna politična oblast več političnim okrajem naenkrat.

Kdor vinu ali moštu (izvzemši v slučajih par. 4.) brez dovoljenja politične oblasti primešava sladkor ali prodaja oslajeno vino ali mošt in je vedel, da se je oslajenje vršilo brez dovoljenja, ta zapade kazni do 1000 kron in zaporu do enega meseca.

§ 6.

Vsa druga dejanja so prepovedana po par. 11. in 12. glede prometa z živili. Zlasti je smatrati za ponarejanje vina, v kolikor par. 3. in 4. tega zakona izrecno ne dovoljujeta izjeme, primešavanje naslednjih snovi: sušnega sadja (rozin), fig, rožičev, rastlin in rastlinskih delov, ki vsebujejo sladkor, ali izvlečkov iz njih, umetnih sladkih snovi, kakor saharina, dulcina itd., glicerina, škrobne sladkorja, nečistega špirta, tamarind in izdelkov vsake vrste iz tamarind, sadnega vina in sadnega mošta, gume in snovi, ki povečajo ekstrakt, dišečih snovi, esenc, ostankov od izdelovanja konjaka, barvil, kislina, kislinskih snovi, raztopnega galuna, soli, barijevih, stroncijevih in magnezijevih spojin, mavca, borove kisline, boraksa, salicilne kisline, formaldehida, raztopnih spojin fluorja in sploh zmesi, ki vsebujejo katero teh snovi.

§ 7.

Za goljufivo označenje v zmislu par. 11. in 12. zakona o živilih je zlasti smatrati:

1. Imenovati vino ali mošt, ki je bil oslajen s sladkorjem, za „naravno“ ali „izvirno“ vino ali mošt; tudi je prepovedano kako imenovanje, ki bi utegnilo zbuditi mnenje, da se ni izvršil kak tak dodatek. To velja vrhutega tudi za sladka desertna vina v slučaju, če so se naredila iz suhega grozdja ali če se je porabilo več kakor 1% špirta.

2. Imenovati vino dišeče ali začinjeno, če ga za takega ni spoznati.

§ 8.

Prepovedano je delati za prodaj, v prodaj ponujati in prodajati:

1. vinu podobne ali z vinom mešane pijače razen v 2. par. imenovanih;

2. zmesi, ki so zbog svoje sestave namenjene za izdelovanje vinu podobnih pijač ali pijač, ki so z vinom pomešane.

Kdor to prepoved prelomi, zakrivi prestopok, ki se kaznuje po par. 10. zakona o živilih.

Z vinom pomešane pijače v zmislu zakona so:

a) petijot, t. j. pijača, ki se naredi s kipenjem ali z izluženjem pokipelih ali nepokipelih grozdnih tropin z vodo, brez dodatka ali s kakim drugim dodatkom;

b) razmnoženo vino, t. j. pijača iz vinskega mošta ali vina, ki se mu je dodala voda brez dodatka ali s kakim drugim dodatkom;

c) drožno vino, t. j. iz vinskih drož z vodo narejena pijača brez dodatka ali s kakim drugim dodatkom;

d) zmesi iz vina in pijač, ki imajo vino v sebi, s sadnim moštom, z jagodnim vinom, z medicino ali s tekočinami, ki so vinu podobne.

§ 9.

Napravljanje petijota za dom (za obitelj, posle in uslužbenca) je dovoljeno, če se naznani pristojnemu županstvu in se naznani množina.

Posode, kjer se petijot dela in hrani, morajo imeti napis, ki izključuje vsak dvom, kaj je v njih. Podrobnosti glede tega se določijo z izvršilno naredbo k temu zakonu.

§ 10.

Vsakdo, ki ima vinsko klet, hram ali druge prostore, kjer se izdeluje vino v svrhu prodaje, mora imeti v teh prostorih na vidnem mestu obešen razločen ponatis par. 2. do 14. tega zakona.

§ 11.

Kdor krši določila zadnjega odstavka 4. par. in določila par. 9. in 10. ter izdane izvršilne naredbe glede 9. par. tega zakona, ga mora kaznovati politična oblast prve stopnje z denarno globo do 200 K ali z zaporom do 14 dni.

§ 12.

K shrambam, kamor imajo pravico priti po določilih 3. par. zakona o živilih nadzorovalne osebe v svrhu uradnega postopanja, oziroma kjer je po 4. par. zakona o živilih vršiti nadziranje, spadajo vse kleti in drugi prostori, ki se rabijo za napravljanje, hranjenje in za prodajo vina ter vinskega mošta.

Nadziralne osebe imajo pravico priti v te prostore v svrhu zvrševanja tega zakona po dnevu, pa tudi po noči, če se upravičeno lahko misli, da se tudi po noči dela.

§ 13.

V svrhu izvrševanja in nadziranja predpisov tega zakona je kleti in shrambe tistih oseb (vinščakov, vinotržcev, gostilničarjev itd.), ki se pečajo z vinsko kupčijo, tuhtam uradno pregledati.

Za zvrševanje tega nadziranja je imenovati posebno strokovno naobražene, zaprisežene državne kletarske nadzornike, in sicer po priporočilu dotičnega deželnega zbora.

V vsaki deželi je nastaviti enega takega kletarskega nadzornika, po potrebi tudi več, ali pa se more za več dežel skupaj tak nadzornik nastaviti. Kletarski nadzorniki so podrejeni deželni politični oblasti in kot najvišji stopnji kmetijskemu ministrstvu.

Kletarski nadzorniki so s prisego zavezani tajno obdržati razmere obrata in kupčije in smejo naznaniti le nezakonitosti; zlasti ne smejo nikomur izdati tistih uredeb, načinov izdelovanja in posebnosti, ki jih vinščak ali podjetnik tajne imenuje.

Glede nadziranja in pravic kletarskih nadzornikov veljajo tozadevna določila zakona o živilih.

§ 14.

Določila tega zakona glede vina in vinskega mošta veljajo tudi za vinsko drozgo.

§ 15.

Ta zakon stopi tri mesece po njegovi objavi v veljavo.

Istočasno je razveljaven zakon z dne 21. junija l. 1880., drž. zak. št. 120., ki se tiče izdelovanja in prodaje vinu podobnih pijač.

§ 16.

Zvršitev tega zakona je poverjena kmetijske-mu, trgovskemu, pravosodnemu in ministrstvu za notranje zadeve.

Naš dedek.

Rad se spominjam sivolasega starčka, mojega rajnega dedeka.

Moj dedek je bil že star. Pravil je, da je preživel že čez osemdeset spomladi, kar je pač redek

slučaj v sedanji dobi. Bil je velik mož in raven kakor jelka. Njegov obraz je bil suh, upadel, a vendar tako prijazen, tako mil.

Imel je male, sive oči, iz katerih je sijala neka radost, nekak tajni, dušni mir. Njegova živa podoba pojavi se čestokrat v moji duši, dasi počiva že dolgo vrsto let pod tiho, zeleno rušo.

Moj dedek je bil svoje dni vojak. Večkrat je trdil, da celih šestnajst let ni videl domače zemlje; a ko se je po preteku šestnajstih let vrnil zopet v domači kraj, ni našel več očeta, ne matere, le grobove, v katerih sta počivala, je našel. Da, v šestnajstih letih spremlja se že marsikaj.

Služil je v armadi slavnega Radeckega v raznih mestih lombardo-beneških dežel. O vsakem mestu, v katerem je bival, znal je pripovedovati tako lepe in tako mične stvari, in rad jih je pripovedoval.

Nas, svoje vnučke, imel je neizmerno rad. — Učil nas je moliti razne molitve in molitvice, katerih je znal ne vem koliko. Pripovedoval nam je tudi razne zgodbe iz življenja svetnikov in svetnic božjih, danes jedno, jutri drugo.

Posebno rad nam je razlagal o Kristusovem trpljenju in smrti ter o njegovi nebeški materi Mariji. Pred vsem pa nas je učil spoznavati Boga ter kako nam je živeti, da nas bo ljubil Bog in tudi ljudje.

Mi vnučki smo ga radi poslušali in radi imeli; res, ljubili smo ga, ker je znal vse tako lepo povedati. Zato smo pa tudi vedno frfotali in skakali okoli njega, kakor piščeta okrog koklje. Radi smo se pulili za njegovo palico, in kadar je sedel, nagajivo, a vendar iz ljubezni plezali po njegovih kolnih.

Najrajši je imel mene; menda zato, ker sem bil najstarejši ter sem mu prinesel iz bližnje prodajalnice tobak; zakaj dedek je bil tobakar, ne sicer strasten, pa vendar.

Delati ni mogel, le sedel je ob prijetnih poletnih dnevih zunaj na dvorišču pod jablano in bil kot domači varuh. Takrat je prebiral velik molek z jako debelimi jagodami, na katerem je visel velik rumen križ: molil je.

Včasih pa je pazil tudi na živino zunaj na vrta ali pa zgoraj na rebri. Ob takih prilikah je vzel mene navadno s seboj. In rad sem šel z njim, saj sem vedel, da mi bo dedek zopet kaj lepega povedal, kar se je tudi vsakokrat zgodilo.

Oh, kako lepo mi je pripovedoval moj dedek in kako lepo me učil! Ko bi uporabil vsaj nekoliko njegovih naukov, kako srečen bi bil. Mogoče je sicer, da še takrat njegovih besed nisem razumel, a danes jih razumem popolnoma. Morda pa sem tudi mislil: moj dedek je že star, in tudi njegovi nazori so že zastareli, in sedaj niso več veljavni.

Po zimi je sedel najrajši v hiši pri peči in tamkaj prebiral svoj molek. Včasih pa je tudi zlezl gori pod strop, kjer sem navadno kraljeval jaz in velik siv maček. Tudi takrat mi je rad kaj pripovedoval, če sem ga poprosil, toda le tedaj, ako ni bil zatopljen v molitev.

Nekega zimskega dne je sedel moj dedek zopet zraven mene na peči. Bil je takrat nenavadno vesel in pripovedoval mi je sledečo povest:

Daleč doli na jugu-zapadu je krasna in zelo rodovitna dežela Lombardija. Nekako v sredini iste dežele med rekama Addo in Ticino leži lepo in veliko mesto, Milan imenovano. Več let sem kot vojak služil v tem prelepem mestu in se o marsičem podučil.

Med vsem, kar ima mesto lepega, dopadla mi je najbolj velikanska stolna cerkev, katera ima, kakor pravijo, tristopetinsdeset stolpov, torej toliko, kolikor je v letu dni. Ne vem sicer, jih ima ali ne, kajti nekoč sem jih štel, toda nisem jih več naštel,

kakor samo dvainsedemdeset. Mogoče, da so nekateri manjši in vsled tega jih nisem videl; morda pa se tudi nisem dovolj brigal, li dobim popolno število ali ne.

Na največjem in najlepšem stolpu bila je nekaj čudotvorna ura, kakoršne ni bilo nikjer drugje. Ta ura je zasvirala vsako preteklo uro kitico, tako lepo in tako krasno, da tega ne more storiti nobena vojaška godba. Ko pa je odzvonilo poldne, bila je nje godba zdatno daljša, kajti takrat je zasvirala tri kitice, res, rajsko lepe, kakoršne svirajo le angeljci gori pri nebeškem tronu.

Pravili so, da je to uro sestavil neki popotnik iz Prage, a ko jo je izgotovil, iztaknili so mu oči. Gotovo so se bali, da bi v kakem drugem kraju napravil še večjo umetnost. Pa kljub temu, da je bil slep, napravil je to umetnost vendarle, ne sicer v drugem kraju, pač pa pri svoji uri.

Na njegovo prošnjo so ga namreč peljali še enkrat v stolp, češ, da še enkrat potiplje svojo uro, ker videl je ne bode nikdar več. Prišedši na lice mesta, potipal jo je rahlo, in čuj! Zasvirala je čudovita godba, kakoršne še nikdar poprej. Ljudstva se je kar trlo na ulicah, vse je hitelo iz hiš, možki, ženske, otroci in starčki. Vsak je hotel biti prvi, da sliši to nenavadno umetnost.

Naenkrat pa je godba prenehala in takrat je nehala za vselej. Prišli so sicer umetniki iz raznih krajev sveta in popravljali so uro, toda popraviti je niso mogli.

To je bila kratka povest, toda če si si jo zapomnil, imel boš lepo sliko človeškega življenja, dejal je dedek.

Jaz pa sem si njegovo povest sicer dobro zapomnil, toda priznati moram, da še takrat o sliki človeškega življenja nisem ničesar razumel. Še le danes, ko se spominjam njega in njegove povesti, razumem jo popolnoma.

Ta dan moj dedek ni več pripovedoval, in tudi pozneje nikdar več. To je bila njegova zadnja povest.

Šel je s peči, sedel na klop, zrožljal s svojim molekom in — začel se je pripravljati na pot proti večnosti . . .

Sredi hiše zgrudil se je nezavesten na tla. Poklical sem očeta in mater in spravili smo starčka v postelj.

Čez nekaj časa se je zopet zavedel in je govoril. Neprenehoma je klical: Jezus, Marija in Jožef!

Na materino povelje prižgal sem blagoslovljeno svečo, dal mu jo v roko in molil zraven njega.

Sedaj pa je zapihal vihar, in hišna vrata so se odprla do cela. Menda niso bila dovolj priprta, ali kaj!

Skočil sem, da bi jih zaprl, a ko sem se vrnil k dedekovi postelji, bil je on že pred večnim sodnikom.

Morda je prišel skozi odprta vrata smrtni angelj ter pritisknil svoji ledeni ustnici na dedekovo vroče čelo, da se je tako njegova duša lažje ločila od telesa.

Tako je umrl moj dedek. Rad se spominjam njegovega življenja in njegove smrti.

Ko pa se spomnim njegovega pripovedovanja, privoščim mu iz sreca prostor tam, kjer svira rajska godba — pred nebeškim tronom.

■ ■ Lepo posestvo! ■ ■

Proda se prostovoljno celo posestvo Maronškovo v Radmirju pri Sv. Frančišku pod zelo ugodnimi pogoji.

Posestvo sestoji iz njiv, travnikov, lepega gozda in zidane hiše. Natančna pojasnila se izvejo na pošti v Radmirju pri Sv. Frančišku, Sav. dolina.

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih trt in sicer: Šipon (Mosler), Laški rizlec (Wälschriesling) in beli Burgundec, cepljene na Rip-Portalis. Cena I. vrsti 1000 komadov 160 kron. Divjake Rip-Portalis 1000 komadov 20 kron. Oglasiti se je pismeno ali osebno pri **Ivanu Novak**, pos. in trtnarju pri Sv. Urbanu pri Ptuj. 9 (1)

Pristopajte h Kmečki zvezi!

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji kmečki praksi, katero izvršujem že des 26 let, posrežilo se mi je znati najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapler št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dogi in odstranjuje prhljaj (lusking) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 60 v, dva lončka 6 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s polnim povzetjem.

Milostiva gospa,

ali veda, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izbrati pogodurjati ime »Kathreiner« ?

Per se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrtiln, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj to
**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**

ima aprilo posebnega značaja svojega preinovanja v enajstih okus vrstah kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamenje.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

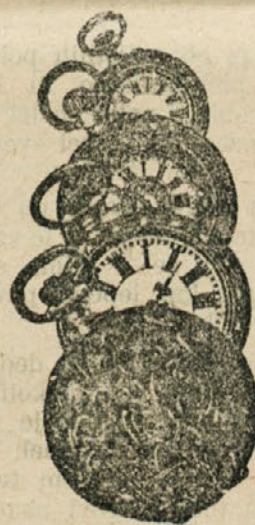
Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in čreveh, osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomankanju teka, krčih i. t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

656

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Slike 1 pol nar. velikosti.

Zahtevajte

zastonj, da se vam pošlje ilustrirani ovesnik z nad 1000 slikami.

Št. 365. Srebrna danska remonirana ura gl.	3-50
Št. 322. Srebrna remonirana ura za gospode	3-50
Št. 387. Srebrna anker ura, 15 kamnov, gl. 5, dvojni pokrov gl.	6-50
Št. 341. Srebrna anker ura, dvojni pokrov, 15 kamnov zelo močna gl.	7-9-50

Garancija več let.

Blago, ki ne ugaja, vzame se proti polni ceni nazaj.

Anton Kiffmann,

največja zaloge ur srebrnine in zlatega blaga. Eksperti v vse deželo.

Maribor M. S. Štajersko.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. Proti prelomom zvonove, in
3. Za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača, slovenska zavarovalnica.

Svoji k svojim!

12-7